

תרבות של הידברות - דיאלוג בין מרצים לבין סטודנטים לקידום מסלול הכשרה

רויטל היימן¹ סלביה שטיגליץ² אורלי עידו³

תקציר

המסלול להכשרת מורים לילדים בעלי מוגבלויות חמורות (המלמ"ח) במכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד לין, מיועד להכשיר מורים לילדים בעלי מוגבלויות חמורות כגון: פיגור שכלי קשה, שיתוק מוחין, אוטיזם ועוד. במסלול לומדים כ-20 סטודנטים מדי שנה.

ראש המסלול, יזמה, ביחד עם צוות המדריכים, הקמת "פורום" להידברות בין מרצים לבין סטודנטים. פורום זה נועד להיות קבוצת חשיבה משותפת לסגל הפדגוגי של המסלול ולנציגות מקרב הסטודנטים לשם ליבון קשיים הקשורים בתכנית הלימודים המוצהרת ובאופני הביצוע שלה. בפגישות דו-שבועיות של הקבוצה נדונו נושאים דוגמת: קשיים בהוראה ובלמידה הנוצרים עקב תכנון תכנית ההכשרה במתכונת הקיימת; טיפוח הדימוי של המסלול בתוך המכללה וכן נושאים העוסקים בגישות פילוסופיות על אודות הילד החריג, שילובו בחברה ופיתוח עמדות הלומדים ביחס למעורבות ולאחריות חברתית כללית.

מהלך הפעלתו של הפורום לווה במחקר הערכה שהתפתח למחקר פעולה. במהלך המחקר עלו שאלות הקשורות לאידיאולוגיה ולדילמות הקשורות להידברות בין סטודנטים לבין מרצים; מקומו של המדריך בהקשר לטיפוח אחריות אישית של הלומד; פיתוח איכפתיות של הלומדים כלפי החברה ובמיוחד כלפי אוכלוסיות היעד שאותן הם אמורים ללמד.

כטיבם של מחקרים המלווים תהליך לאורך זמן, גם המחקר הזה התפתח והשתנה. במבט לאחור זוהה מעבר ממחקר שהתמקד בהיבטים טכניים ואפקטיביים למחקר פרקטי ואמנסיפטורי שהיה בו-בזמן מעריך ומתערב (לפי הטקסונומיה של קאר וקמיס (Carr & Kamis, 1986)). המחקר בוצע בידי שתי חוקרות פנימיות (רכזת המסלול ומדריכה פדגוגית) וחוקרת חיצונית. המאמר מתאר את ממצאי המחקר שהתבצע בשנים 2003-2007.

תאריכים: חינוך מיוחד, מחקר פעולה, הכשרת מורים, תקשורת ארגונית, מלמ"ח